

Sinema
Gezgini

"Sinema bir şenliktir."

Instagram: @sinegezin Facebook: Sinema Gezgini
e-posta: sine_filolog@hotmail.com

SİNE-SÖZ

"Ben tür yönetmeniyim. Sindrella'yı film yapsam, insanlar alt arabasında ceset ararlar." (*)

Alfred Hitchcock
(1899-1980)

(*) Sinemanın efsane yönetmeni, 'gerilimin babası' Hitchcock'ın geçen hafta doğum günüyü, bu vesileyle büyük ustayı anmış olalım.

Rıza Pekutsal
"Korkusuz Korkak'ta"

YİTİRDİKLERİMİZ

Yeşilçam yeri doldurulamayacak değerlerini bir bir kaybediyor. Salı günü sinemanızın emektar oyuncularından **Rıza Pekutsal**'ı yitirdik. Onu özellikle 70'lerin sonlarında, 80'lerin başlarında rol aldığı **Kemal Sunal** filmleriyle, en çok da sanırım o kültleşmiş **Korkusuz Korkak** (1979) ile anımsayacaksınız. Karakteristik yüzü, etkili oyunculuğuyla özellikle komedi filmlerindeki yan roller için biçilmiş kaftandı. Uzun yıllar İstanbul'da Muammer Karaca tiyatrosunda çalıştı. Sinemanızın değerli az bilinen yönetmenlerinden **Hulki Saner**'in **Cibali Karakolu** (1966) filmiyle sinemaya geçti ve pek çok filmde yan rollerde önemli performanslar sergiledi. Aynı zamanda 70'lerden 80'lere dek seslendirme sanatçısı olarak sayısız filmin kadrosunda yan rolleri konuştu. 1994'te efsanevi **Kaygısızlar** dizisinde Hacı Gafur rolünde oynayan, çeşitli dizi ve reklamlarda da görünen sanatçı, emekli olunca İzmir Buca'ya yerleşmişti. Ayrıca müzikle de ilgilenen Rıza Pekutsal'ın 20 civarında plakta imzası vardı.

SİNE-HABER

Bu yıl dördüncü kez düzenlenen İzmir Artemis Film Festivali, vizyon filmlerine ve halk oylamasına yönelik yapıyla fark yaratıyor. Çeşitli kategorilerde Altın Artemis ödülünün verildiği yarışma internet üzerinden yapılan oldukça geniş tabanlı bir oylama yürütüyor. Paylaştıkları verilere göre önceki yıl tüm dünyadan 5 milyondan fazla oy kullanılmış. Yarışma bu yıl 13-17 Eylül arasında 30 ilçede düzenlenecek gösterimlerle ve ödül töreniyle taçlanacak. Teknik kategoriler ve kısa film haricindeki tüm seçki halk tarafından oylanıyor. Adaylar önceki gün açıklandı. Son iki yıldır Dijital platformlarda gösterilen dizi ve filmler de ayrı kategorilerde yarışıyor. Bu yılın adaylarından bazıları şunlar: **Ağır Romantik**, **Aykut Enişte**, **Akif**, **Biz Böyleyiz**, **İnsanlar İkiye Ayrılır**, **Dayı: Bir Adamın Hikayesi**, **Etilerin Savaşı**, **İki Gözüm Ahmet**, **Nasipse Olur** vd. Festival hakkında bilgi almak ve oylamaya katılmak için izmirfilmfest.org adresine ve sosyal medya hesaplarına bakabilirsiniz.

Dönüş
KARACA'DA BU HAFTA

Kentimizin yegâne bağımsız sineması Karaca'da bu hafta Almodovar seçkisi var. İşte 18-25 Ağustos programı:

Not: Filmlerin yanındaki ilk sayı tarihi, parantez içindeki saatler ise o tarihteki seansları belirtir.

Acı ve Zafer (*Dolor y Gloria*) / 19 (12.15), 23 (20.30), 24 (17.45)

Aklımı Oynatacağım (*Los Amantes Pasajeros*) / 19 (15.00), 20 (12.15), 25 (17.45)

Kötü Eğitim (*La Mala Educacion*) / 19 (17.45), 20 (15.00), 21 (13.30), 22 (12.15)

İçinde Yaşadığım Deri (*La Piel Que Habito*) / 19 (20.30), 20 (17.45), 21 (15.00), 22 (12.15)

Konuş Onunla (*Hable Con Ella*) / 21 (17.45), 22 (15.00) 23 (12.15)

Dönüş (*Volter*) / 21 (20.30), 22 (17.45), 24 (12.15)

Julietta / 22 (20.30), 23 (17.45), 24 (15.00), 25 (12.15)

İnsan Sesi (*The Human Voice*) / 19 (17.00), 20 (14.15 - 17.00), 21 (14.15 - 19.45), 23, 24 ve 25 (19.45), 25 (14.15)

Ayrıca:

Her Şey Her Yerde Aynı Anda (*Everything Everywhere All at Once*) / 15.45 - 20.30

Dünyanın En Kötü İnsanı (*Verdens Verste Menneske*) / 13.30 - 18.15

SİNE-KRİTİK
ŞARKILAR SÖYLENİR İKİ GÖNÜL BİR OLUNCA

GÖNÜL

(Türkiye, 2022, 95 dk.)

Y: Soner Caner

O: Ercan Kolçak Köstendil (Piroz), Hazar Ergüçlü (Sümbül), Bülent Emin Yarar (Mirza), Selim Bayraktar (Kalender), Ali Seçkiner Alıcı (Hogir).

Filmin Notu: ★★★★★

Oğlan kıızı sever, kız oğlanı. Ama kavuşmalarının önünde engel(ler) vardır. Bunları aşklarının yardımıyla aşarlar ve yaşam pek güzel oluverir. İşte bütün öykülerin temel çıkış noktası. Bu konuyu ele alan yapıtları alt alta yazsak herhâlde ortaya birkaç cilt kitap çıkar. Yine de iyi anlatılırsa, içten olduğuna da inanırsak, bunca benzerini izlemiş olsak da yepyeni bir duyguyla izleyebiliriz bu öykünün çeşitlemelerini.

NETFLIX İÇİN ŞAŞIRTICI

Gönül de böyle bir film olmuş gerçekten. Piroz'la Sümbül'ün öyküsünü taze bir duyguyla izliyoruz. Daha önce böylesini görmemiş gibiyiz. Öte yandan aklımız biliyor, tahmin ediyor filmin miras aldığı esintileri ama kalp de karşı koymuyor, ne güzel, keyifli keyifli anlattı hikâyesini diye. Gerçekten de 'gönül'den anlatılmış, oynanmış, çekilmiş bir film bu. Hatta Netflix'in şu ana kadar Türkiye şubesi olarak gerçekleştirdiği en iyi işlerden biri bana kalırsa. Özellikle de konu aşk olunca, bu coğrafyada kafası bulanık seyrircinin ilgisini çekebilmek adına türlü ucuzluklara başvurulduğunu düşünersek Gönül'ü haydi haydi baş tacı etmemiz gerekir. Fakat küçük ekranda izlenmek bu filmin hakkı değil. Keşke sinemalarda gösterime girseydi. Sınırlı ev ortamı filmin ruhuyla bütünleşmeyi tam sağlamıyor bence. Görsel-işitsel anlamda epey özenilmiş bir çalışma var çünkü karşımızda.

Filmin müzikle kurduğu bağ malum. Zira konargöçer bir grubun bağrında yaşanıyorki. Güneydoğu Anadolu'nun çingenerleri kabul edilen Dom halkından bahsediliyor fakat filmin bunu tarihsel ya da sosyal olarak vurgulamak istediğini sanmıyorum. Elbette bu halka özgü kültürel unsurların getirdiği egzotik bir yan var. Fakat yönetmenin tercihi biraz

mekânsız biraz da zamansız bir anlatı kurmak yönünde olmuş. Bunu yapmak için de masalsi bir atmosfer yaratılmış. Müzikle, şiirle yan yana yürüyen bu masalsi biçimin filmi bir üst düzeye çıkardığını düşünüyorum. Çünkü belirttiğim gibi alışıldık bir hikâye içinde, aşk'a dair başka ne söylenebilir ki? Seyircinin o kültürel atmosferi duyumsamasına izin vermek gerek. Ama bu atmosfere de pek çok başka unsurun bileşkesi gibi. Balkan filmleri hemen akla geliyor elbet. Özellikle de **Tony Gatlif** ve **Emir Kusturica**. Kuşkusuz Çingene kültürü ve müziğinin bunda ağırlığı var. Ama bence **Soner Caner**, buraya özgü bir yapıyı kurmayı ve korumayı başarmış. Onu yıl içinde karşımıza çıkan **Mukavemet**'le ve önceki filmi **Rauf**la hatırlıyoruz. Bu filmin senaryosu da ona ait. Fazla geveze olmayan, görselliğe izin veren, karakterler konuştuğunda da klişe cümle ve yapılar-dan kaçınan bir senaryo bu.

BİLDİK ÖYKÜ, ÖZEL ANLATIM

Bir de tabii tür olarak bizim sinemamızda pek görmediğimiz bir çalışma. Belki buna benzer işler üreten **Ezel Akay** akla gelebilir. Ama o da azıkaçı son filmlerinde ilk döneminden uzaklaştı. Soner Caner'in bu anlamda taze kan olduğunu düşünüyorum. Üstelik masal gibi akan görüntüler kendine has bir gerçeklik de taşıyorlar. Özellikle de ilginç karakterleriyle öykünün parlattığı söylemek gerek.

Bu arada uzun boylu bahsedeceğimiz bir öykü yok aslında. Çalgıcılık yapan iki kardeş, bir düğünde mutsuz bir gelin görüyorlar. Piroz kıza tutuluyor. (ki aşk olmaları o kadar duru, sıcak işlenmiş ki) Gece her nasıl olduysa gelinin bakire olmadığının ortaya çıkıyor. Damat kıza babasına teslim ediyor, durumu öğrenen Piroz da kıza talip oluyor. Babası Seymen Ağa istemiyor. Töredene ötürü kıızı öldürecek çünkü. Piroz da plan yapıp kıızı kaçırıyor. Burada kızın kaçırılması, Romeo ve Juliet'teki ünlü sahneye benziyor. Ailesi onu öldü sanacak, bir gün sonra uyanacak. Tabii kıza hadsizce istemelerinden ötürü aileye biraz düşmanlık da beslemiş Seymen Ağa. Bir imkânsız

Gönül

aşkın tarafları oluşuyor böylece. Farklı olan kısmsa elbette bu coğrafyanın bir türlü kurtulamadığı şu namus meselesi. Öyküde Sümbül biraz delimsirek bir kız olarak tanıtılıyor ama bu onun kalıpların, geleneğin dışında, ne kadar özel bir yerde durduğunu gösteren olumlu bir emare. Düğün gecesi ne olduğunun açıklanmaması da önemli değil. Önemli olan 'gönüllerin birbirine düşmesi'. Bu açıdan film 'gönül' sözcüğünün üzerinde durmakla iyi ediyor. Anadolu ruhunu çok iyi yansıtan sözcüklerden biri bence 'gönül', filmde de bunun oldukça iyi işleyen bir görsel karşılığı buluyoruz.

AŞKIN O AYRIKSI GÜZELLİĞİ

Filmde 'aşk' ve 'kavuşmak' üzerine iki değerli öykü yan yana aktıyor: Piroz'la Sümbül'ün aşkları yanında baba Mirza'nın gençlik aşkı Dilo'ya duyduğu sevdâ. Dilo'ya ne olduğunu bilmiyoruz ama biraz da platonik biçimde daima öyküye yaşadığı o aşkın coşkusuyla yaşama tutunuyor Mirza. Dilo ve kendisi için yan yana mezarlar bile hazırlanmış. Filmin merkezinde aşkın bu karşılık bekleme-

yen, güçlü hatta biraz da nevroitik yapısı çok nahif biçimde iş(en)iyor. Karakterlerin kente hatta bildiğimiz köy yaşamına uymayan yaşantılarını da yadırgamıyoruz bu yüzden. Başarılı bir sanat tasarımı söz konusu ve seyrirciye mekânla âdeta yaşatan bir görüntü çalışması var. Açılış sahnesinden itibaren öykünün geçtiği alanda serbestçe ve keyifle dolaşan kamera öykünün ruhunu aktarıyor. Bir de güneş ışığının kapalı mekânlara vurduğu anlarda ve gece sahnelerinde gerçekten yumuşak, keyif veren bir görüntüye ulaşılmış. Ve elbette ki oyuncuların performansları çok inandırıcı. Yapımcı olarak da katkı sunan **Ercan Kolçak Köstendil** ve **Hazar Ergüçlü** iki aşıkta çok uyumlu ama ben özellikle Mirza rolünde **Bülent Emin Yarar**'ın en iyi performanslarından birini verdiğini düşünüyorum. Hele de Dilo'nun gerçek olmadığını anladığı sahnede tek kelimeyle muhteşemdi.

Sonuç olarak, Gönül ana akım sinema içinde bu yılın en hoş filmlerinden biri. Dilerim bundan sonra da Netflix gibi dijital platformlar böyle incelikli, özgün ve hoş filmler üretmeye çalışsınlar.

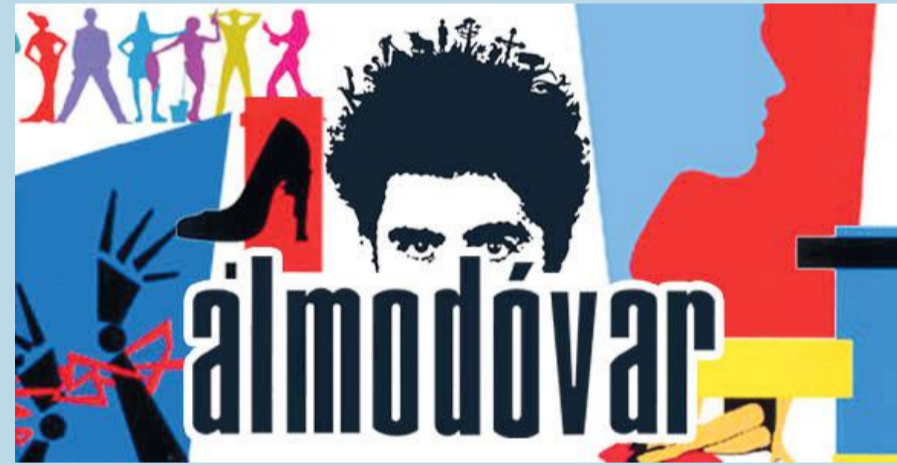
HAFTANIN ÖNERİSİ

PEDRO ALMODOVAR: BİR HİKÂYE USTASININ FİMLERİ

Sinema her şeyden önce bir hikâye anlatma sanatıysa bu sanatın özel isimleri var kuşkusuz. Seyirciyi bildiklerinin dışına götüren, ona başka kapılar açan ve hatta ilham veren yönetmenlerden biri de bence **Pedro Almodovar**. Bu renkli ve ayrıksı yönetmenin hangi filmi izlesem, ele aldığı karakterlerin dünyasına ilişkin şefkatli, duyarlı tavrının yönlendirdiği öykü akışını takip etmekten büyük keyif alıyorum. Ayrıca bir hayranlık da geliyor ardından. Çünkü bana kalırsa film yapmak isteyen bir sinema meraklısı herhangi bir Almodovar filmi izledikten sonra kendi senaryosunu yazmak için muhakkak hevesleniyor, kaçınılmaz bir arzu duyuyor. Tabii dışarıdan böyle senaryolar yazmak kolay görünüyör, başına oturunca işin rengini fark ediyor insan.

Almodovar filmleri bu anlamda gerçekten basit, yalın ve sanki bir çırpıda, kolaylıkla yaratılabilir gibiler. Bu yanları filmlerin samimiyetini de oluşturuyor. Öte yandan klasik öyküleri kıran yapıları, farklı yaşamlardan insanların öykülerini karşımıza çıkarmaları ve yerleşik düşüncelerimizi gözden geçirmemizi sağlamaları Almodovar sinemasının artı değerleri.

Başka Sinema bu yaz güzel bir sürpriz yapıp Almodovar filmlerinden harika bir seçki sunuyor bizlere. Yönetmenin sinemasını 2000 öncesi ve sonrası olarak iki bölüme ayırıp yirmiyeye yakın filmi yeniden görmemizi sağlıyor. İlk gösterim üç hafta önce gerçekleşti. Bu hafta da 2000'den sonraki çalışmalarını karşımızda. İşte seçkiye yer alan filmler:

Konuş Önüle (*Hable Con Ella*, 2002) - Almodovar'ın bizim için en özel filmlerinden biri bu. Komaya giren iki kadın ve onlara aşık olan iki adamın dostluğu diye özetlemek mümkün. Ama bu film, rengi, müziği ve ruhuyla gerçekten iki binli yılların en iyi filmlerinden biri.

Kötü Eğitim (*La Mala Educacion*, 2004) - 60'lı yıllarda bir Katolik okulunda öğrenci olan iki erkek çocuk ve okulun müdürü peder Manolo arasında yıllara yayılan bir ilişkiyi anlatan filmin senaryosunu Almodovar 10 yılda tamamlamış. Filmin edebiyatla da bağ kuran nefis bir olay örgüsü var.

Dönüş (*Volter*, 2006) - Muhteşem **Penelope Cruz**'un en iyi kadın oyuncu Oscar'ı kazandığı bu film, çok özel bir kadın hikâyesi sunuyor. Kocasından kopan bir kadının

yaşama tutunma hikâyesi trajediyle komedi arasında nefis bir çizgide anlatılıyor.

Aklımı Oynatacağım (*Los Amantes Pasajeros*, 2013) - İniş takımları bozulan bir uçağın birinci sınıf kabininde rastgele bir araya gelmiş yolcuların, yaşam, aşk ve cinsellik üzerine sorgulamalarını ele alan incelikli ve oyunbaz bir komedi.

İçinde Yaşadığım Deri (*La Piel Que Habito*, 2011) - **Antonio Banderas**'ın oldukça ilginç bir rolde yer aldığı bu film,

gerçekten şoke edici. Özellikle de kimlik, aidiyet, aşk konusunda öne sürdüğü tartışma ve çok iyi kurulumuş öyküsüyle güçlü bir seyir zevki sunuyor.

Julietta (2016) - Kocasının ölümünden sonra kızıyla yeni bir hayat kurmaya çalışan Julieta, kıza onu aniden terk edince çaresiz kalır. Kızını ne kadar az tanıdığı fark eden annenin onunla yeniden bir araya gelme çabası, filmin duygusal omurgasında belirgin bir iz bırakıyor.

Acı ve Zafer (*Dolor y Gloria*, 2019) - Almodovar, bu en kişisel filminde yaşanmakta olan bir yönetmenin eski aşkıyla tekrar iletişime geçmesini anlatıyor. Yeni filminin ilhamıyla bir yandan çocukluğuna giden karakterimiz bir yandan yaratıcılık sancıları çeker. **Antonio Banderas** bu filmde kariyerinin en iyi oyunlarından birini veriyor.

İnsan Sesi (*The Human Voice*, 2020) - Bu yaklaşık 30 dakikalık kısa metrajında Almodovar, bin bir surat **Tilda Swinton**'un güçlü performansıyla sevgilisi tarafından terk edilen bir kadının sancılı bekleşişine bakıyor.

Not: Filmlerin gösterim saatlerini sol sütunda "Karaca'da Bu Hafta" köşesinde inceleyebilirsiniz.

GÖSTERİME YENİ GİRENLER

HAYIR (Nope, Y: Jordan Peele)

Jordan Peele, özellikle **Kapan** ve **Biz** gibi özgün filmleriyle türe hareket getirmiş, korkuseverleri epey heyecanlandırmıştı. Yeni filmi, bilimkurgusal bir öyküyü ele alıyor. İki kardeş ıssız bir çiftlikle başlarına gelen tuhaf olayları çözmeye çalışıyorlar. Biraz mizah, bir parça görsel efekt de hikâyeye eşlik ediyor. Yönetmenin favori oyuncusu **Daniel Kaluuya** da kadroda. Haftanın iyi filmlerinden biri. (130 dk.)

KOMA (Coma, Y: Nikita Argunov)

Geçirdiği kazanın ardından bir mimar kendini uzamsal kuralların yıkıldığı tuhaf bir dünyada bulur, aslında komaya girmiştir ve bulunduğu yer komadaki insanların anılarından oluşan bir başka boyuttur. **Christopher Nolan**'in *Inception*'na benzeyen film, zihnin içindekiler üzerinden CGI efektlerine ve görkemli aksiyon sahnelerine yaslanan bir bilimkurgu. Şans verilebilir ama çok doyurucu olduğunu sanmıyorum. (111 dk.)

KİTAP 1820 (Y: Deniz Deniz)

Daha önce gösterimi ertelenen bu film bakalım bu hafta vizyona çıkabilecek mi? 1820'de yaşamış Yahya'nın reenkarnesi olduğunu düşünen bir genç, o tarihten kalan lanetli, büyülü bir kitabın peşine düşüyor. Kitapla temas eden kişiye ise üç harfliler mucasallat oluyor. Bu çakma özentici konu; amatörün amatörü oyunculuklar, teknik yetersizlik, kötü senaryo derken yazık olmuş bir çabaya dönüşmekten kurtulamıyor. (110 dk.)

POTA (Y: Ahmet Toklu)

Rusya'ya çalışmaya giden babası bir süredir para göndermediği için, annesiyle yoksul bir mahallede yaşayan Ahmet, okul devam ederken çalışmaya başlar. Bu sırada okulda sevdiği kızın ilgisini fark edince basketbola merak salar. Fakat basketbol oynamak için uygun bir yer yoktur. Bağımsız bir drama gibi duran film, gerçekçi yapıyla sınıf ayrımına dair bir hikâye anlatıyor. Haftanın en iyi seçeneklerinden biri. (95 dk.)

İNN-İ CİN MİŞNA (Y: Ekrem Düzgünoğlu)

İşte vizyondaki olmazsa olmaz yerli korku filmlerinin bu haftaki temsilcisi. Geçmişinde üç harflilerle yaptığı anlaşma yüzünden ailesiyle birlikte cezalandırılmış bir kadın, ne hikmetse yine bu varlıklarla görüşmeye başlıyor. Sonra da işte birtakım korkunçluklar... Film, farklı filtrelerle, ışık gölge oyunlarına başvurarak atmosfer yaratmaya çalışıyor. Ama senaryo bu atmosferin içinde güdük kalıyor elbette. (72 dk.)

KAYGISIZ BAŞ (Y: İskender Bingöl, Taha Ulukaya)

İşinden kovulan bir genç yeni bir iş kurma umuduyla memleketi Ürgüp'e dönüyor ve buluşmaları bir suçtan sıyrılmaya çalışan kuzenleriyle anlamsız, komik -pardon komik gibi görünen- olaylar yaşıyor. Yerli sinemanızın bir an önce kurtulması gereken ucuz komedi filmlerinin vasat bir örneği daha. Diyaloglar, oyunculuklar, müzik kullanımı vb. her şey tatsız tuzsuz bir yemek gibi. (90 dk.)

